

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ສັດທະນະນາອອນ

2659

ເລກທີ /ລຫ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 19 SEP 2022

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ຂໍ້ຕົກລົງ

ວ່າດ້ວຍການກຳນົດປັນຊີພືດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ບັນຊີ I, II ແລະ III

- ອີງຕາມ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ສະບັບເລກທີ 570/ນຍ, ລົງວັນທີ 16 ກັນຍາ 2021;
- ອີງຕາມ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ສະບັບເລກທີ 155/ນຍ, ລົງວັນທີ 30 ກັນຍາ 2003;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ສະບັບເລກທີ 8755/ກອຍ, ລົງວັນທີ 09 ສິງຫາ 2022.

ລັດຖະມົນຕີ ອອກຂໍ້ຕົກລົງ:

ມາດຕາ 1 ພືດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ບັນຊີ I, II ແລະ III ລວມມີ 266 ຊະນິດ.

1. ພືດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ບັນຊີ I ລວມມີ 59 ຊະນິດ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນຢາ ປະເພດຫວງຫ້າມ ທີ່ຫາຍາກໃນທຳມະຊາດ, ໃກ້ຈະສູນພັນ, ເກີດຢູ່ໃນບາງທ້ອງຖິ່ນ, ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ.

ລຳດັບ No	ຊື່ທ້ອງຖິ່ນ Local name	ຊື່ວິທະຍາສາດ Scientific Name	ຕະກຸນ Family	ພາກສ່ວນໃຊ້ Part used	ຄຸນປະໂຫຍດ Benefits
1	ຕົ້ນ ດອກສົບແຮ້ງ (ປ່າເບິ່ງກ້າ)	<i>Aeginetia indica</i> L.	Orobanchaceae	ໝີດຕົ້ນ	ບໍ່າລຸງ, ປົວມະເຮັງ, ດັບ
2	ຕົ້ນ ກຸດຕິນຊັງ, ຕົ້ນຂີ້ເຂັບ	<i>Helminthostachys zeylanica</i> (L.) Hook.	Ophioglossaceae	ຮາກ	ບໍ່າລຸງ, ຕັບຍັກແສບ
3	ຕົ້ນ ຂີງແດງປາກັງແດງ	<i>Homalomena aromatica</i> Schott.	Araceae	ຫິວ, ເບິ່ງາ	ປະດິງຂໍ່, ບໍ່າລຸງ
4	ຕົ້ນ ເກດກະສັດ, ຂີງຝາ	<i>Polygonatum kingianum</i> Coll.	Asparagaceae	ຫິວ	ບໍ່າລຸງ
5	ເຄືອ ແຮມຂຽວ (ເຄືອ ແດງດ່າງ)	<i>Fibraurea tinctoria</i> Lour.	Menispermaceae	ຮາກ	ຫ້ອງຖອກ, ຫ້ອງປັດ
6	ເຄືອ ໄສ້ຊ້າງແປ	<i>Spatholobus suberectus</i> Dunn.	Fabaceae	ເຄືອ	ຫ້ອງຖອກ, ມະເຮັງລ່າໄສ້

7	ຕົ້ນ ໂສມລາວ	<i>Panax zingiberensis</i> C.Y.Wu & Feng	Araliaceae	ປິ່ວ	ບໍາລຸງສຸຂະພາບ
8	ຕົ້ນ ກໍາລັງນິກແອນ	<i>Drosera peltata</i> Thunb.	Droseraceae	ປັງໝິດ	ບໍາລຸງຮ່າງກາຍ
9	ຕົ້ນ ຂະບອມຊຸນິຍ	<i>Rauwolfia serpentina</i> Benth.	Apocynaceae	ລໍ່າ	ຄວາມດັນ
10	ຕົ້ນ ຂະບອມຈູໃຫຍ່	<i>Rauwolfia cambodiana</i> Pierre ex Pit.	Apocynaceae	ລໍ່າ	ຄວາມດັນ
11	ຕົ້ນ ຊິງແດງປາກັງຂາວ	<i>Homalomena occulta</i> (Lour.) Schott	Araceae	ຫົວ, ເຫຼັງາ	ປະດິງຂໍ້, ບໍາລຸງ
12	ຕົ້ນ ດ້ອງກອງ (ແຫ້ວດູ່)	<i>Eriosema chinense</i> Vogel	Fabaceae	ຫົວ	ປົວຝິໃນຕັບ
13	ຕົ້ນ ດັນຮົມ (ຫວ້ານຫົວຂັນ)	<i>Paris polyphylla</i> Sm. Subsp.	Melanthiaceae	ຫົວ	ກະເພາະ
14	ຕົ້ນ ຈິໄບຼກີ	<i>Kadsura oblongifolia</i> Merr.	Schisandraceae	ໝາກ, ລໍ່າ	ໜົວໄຂ່ຫຼັງ, ປາລ້ອມລູກ
15	ຕົ້ນ ສາມສິບຮູ, ສາມຮ້ອຍຮູ, ປຸມເປົ່າ	<i>Hydnophytum formicarum</i> Jack	Rubiaceae	ຫົວ	ປະດິງ, ມະເຮັງ
16	ຕົ້ນ ຊິບສອງລາສີ, ຕ້າງຕໍ່	<i>Turpinia pomifera</i> (Roxb.) DC.	Staphyleaceae	ໝາກ, ລໍ່າ	ປົວຕັບ, ແກ້ປວດ
17	ຕົ້ນ ຊາງຈິງ	<i>Nageia wallichiana</i> (C.Presl) Kuntze	Podocarpaceae	ລໍ່າ	ແກ້ເປື້ອ
18	ຕົ້ນ ດອກເຜິ້ງສະກຸນຫວາຍທຸກຊະນິດ	<i>Dendrobium</i> spp.	Orchidaceae	ໝິດຕົ້ນ	ເຄື່ອງສໍາອາງ
19	ຕົ້ນ ດິນຮຸ່ງ, ດັນຈ້ອງ	<i>Paris narmorata</i> Stearn	Melanthiaceae	ຫົວ	ກະເພາະ
20	ຕົ້ນ ຕຸມກາແດງ	<i>Strychnos lucida</i> R.Br.	Loganiaceae	ລໍ່າ, ຮາກ	ແກ້ງກັດ
21	ຕົ້ນ ຕັງດິນ, ປິດິນ, ດອກດິນ, ໂຄຍໝາ	<i>Balanophora</i> spp.	Balanophoraceae	ໝິດຕົ້ນ	ບໍາລຸງ
22	ຕົ້ນ ປອມບິກະທິງ, ຮົ່ມສາມເມືອງ	<i>Panax vietnamensis</i>	Araliaceae	ຫົວ	ບໍາລຸງ
23	ຕົ້ນ ປອມກັນເຕີ, ປອມກະແດັງ	<i>Polygonum viviparum</i> L.	Polygonaceae	ຫົວ	ບໍາລຸງ, ກະເພາະ
24	ຕົ້ນ ຜັກແພວ	<i>Pittosporum tetraspermum</i> Wight & Arn.	Pittosporaceae	ລໍ່າ	ຄວາມດັນເລືອດສູງ
25	ຕົ້ນ ມ່ວງຄູດປ່າ	<i>Diospyros quaesita</i> Thw.	Ebenaceae	ລໍ່າ, ເປືອກ	ປົວໄຂ້
26	ຕົ້ນ ອ່ຽນດ່ອນ	<i>Eurycoma harmandiana</i> Piere	Simaroubaceae	ຮາກ	ເປົ່າຫວານ, ບໍາລຸງ
27	ຕົ້ນ ອີ່ຕູ່	<i>Cinnamomum camphora</i> L.	Lauraceae	ລໍ່າ, ຮາກ, ນໍ້າມັນ	ແກ້ທ້ອງອິດ, ວິນວຽນ
28	ຕົ້ນ ເຂົ້າໄກ້	<i>Dracaena conferta</i> Ridl.	Asparagaceae	ຮາກ	ບໍາລຸງຮ່າງກາຍ
29	ຕົ້ນ ເລັຍຈິວ (ມັງ)	<i>Thalictrum dioicum</i> (L.)	Ranunculaceae	ຮາກ	ບໍາລຸງ
30	ຕົ້ນ ເຫງືອກປາໝໍໃຫຍ່, ເກົ້າເກ	<i>Berberis aquifolium</i> Pursh	Berberidaceae	ລໍ່າ	ແກ້ທ້ອງປິດ, ຕັບ
31	ຕົ້ນ ເຫຼັກຊິດິນ, ປອມເຂົ້າໜັງ	<i>Curculigo orchioides</i> Gaertn.	Hypoxidaceae	ຫົວ	ບໍາລຸງ, ໜໍ້າເຂົ້າຝ້າ
32	ຕົ້ນ ເອື້ອງດິນ (ຕົ້ນ ທຽນໝາ)	<i>Gastrodia elata</i> Blume	Orchidaceae	ຫົວ	ໜໍ້າເຂົ້າຝ້າ
33	ຕົ້ນ ເອື້ອງຜາ, ເອື້ອງດິນ, ຊ້າງາດຽວ	<i>Thunia alba</i> (Lindl.) Rchb. f.	Orchidaceae	ໝິດຕົ້ນ	ປົວໜໍ້າເຂົ້າຝ້າ
34	ຕົ້ນ ແຮມທໍາທານ (ຫວ້ານຫາງຊ້າງ)	<i>Grammatophyllum speciosum</i> Blume	Orchidaceae	ໝິດຕົ້ນ	ແກ້ອອກຕຸ່ມລໍ່າໄສ້
35	ຕົ້ນ ໂສມສາມເຈັດ	<i>Panax notoginseng</i> (Burk.) F.H.Chen	Araliaceae	ຫົວ	ບໍາລຸງສຸຂະພາບ
36	ຕົ້ນ ໂສມຝ່າຍແດງ	<i>Decaschistia intermedia</i> Craib	Malvaceae	ຫົວ, ຮາກ	ບໍາລຸງ
37	ຕົ້ນ ໄມ້ທະໄລ້, ໄມ້ກາລະບຸນ, ກ້ວມາ	<i>Cinnamomum porrectum</i> (Roxb.) Kosterm.	Lauraceae	ລໍ່າ, ຮາກ, ນໍ້າມັນ	ແກ້ທ້ອງອິດ, ວິນວຽນ
38	ຫວ້ານ ໃບລາຍຂຽວ	<i>Anoectochilus formosus</i> Hayata.	Orchidaceae	ໝິດຕົ້ນ	ປົວຕັບ
39	ຫວ້ານ ຫົວຂັນ, ຫວ້ານຫົວຕໍ່ (ຊິງຜາ)	<i>Disporosis longifolia</i> Craib.	Asparagaceae	ຫົວ, ຮາກ	ບໍາລຸງ

40	ຫວ່ານ ໂບດຽວ	<i>Nervilia fordii</i> (Hance) Schltr.	Orchidaceae	ຫົວ	ກະເພາະ
41	ຫວ່ານ ໂບລະແຕງ	<i>Anoecochilus veniculatus</i> Ridl.	Orchidaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວຕົບ
42	ຫວ່ານ ຫົວສິບ	<i>Disporum calceanthum</i> D. Don	Liliaceae	ຫົວ, ຮາກ	ບ່າຈຸ
43	ຫວ່ານ ຫົວດໍ່	<i>Disporum cantoniense</i> (Lour.) Merr.	Colchicaceae	ຫົວ, ຮາກ	ບ່າຈຸ
44	ຫົວ ກະຫາດ	<i>Stemona cochinchinensis</i> Gagnep.	Stemonaceae	ຫົວ	ປົວປອດ, ບ່າຈຸງຖິ້ມ
45	ເຄືອ ຕ່ອມງົບ	<i>Stephania rotunda</i> Lour.	Menispermaceae	ຫົວ	ລະງັບປະສາດ
46	ເຄືອ ເຄືອຂົນ, ມັນຕົ້ນເຄືອ	<i>Pueraria candollei</i> Benth.	Loganiaceae	ຫົວ	ເພີ່ມຮອກໂມນ, ບ່າຈຸ
47	ເຄືອ ຈຽວກຸລານ, ໂສມ 5 ໂປ	<i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Makino	Cucurbitaceae	ທັງໝົດ	ລົດນໍ້າຕານເລືອດ
48	ເຄືອ ສາມໂປ	<i>Sargentodoxa cuneata</i> (Oliv.) Rehder & E.H. Wilson	Lardizabalaceae	ເຄືອ	ແກ້ພິດ, ປະດົງ, ທ້ອງປິດ
49	ເຄືອ ຕ່ອມເລືອດ	<i>Stephania hernandifolia</i> (Willd.) Walp.	Menispermaceae	ຫົວ, ຮາກ	ປົວທ້ອງປິດ, ບ່າຈຸເລືອດ
50	ເຄືອ ບວນລົມ	<i>Dischidia major</i> (Vahl) Merr.	Apocynaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວປະດົງ, ກະເພາະລົມ
51	ເຄືອ ມັນອ່ອນລົງ	<i>Polygonum maliflorum</i> Thunb.	Polygonum viviparum L.	ຫົວ	ບ່າຈຸ
52	ເຄືອ ປາຫົວ	<i>Smilax glabra</i> Roxb.	Smilacaceae	ຫົວ	ແກ້ພິດ, ແກ້ຮ້ອນໃນ
53	ເຄືອ ລີ້ຫຼັງລາບ	<i>Aeschynanthus longicaulis</i> Wall. ex R.Br.	Gesneriaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວຕົບ
54	ເຄືອ ຫົວລາມລົບ	<i>Stemona tuberosa</i> Lour.	Stemonaceae	ຫົວ, ຮາກ	ປົວປອດ, ບ່າຈຸງຖິ້ມ
55	ເຄືອ ໝາກຂຽນປ່າ (ຈີ່ຈັບດວງໃຫຍ່)	<i>Kadsura coccinea</i> (Lem.) A. C. Smith	Schisandraceae	ໝາກ, ລ່າ	ໜົວໄຂ່ຫຼັງ
56	ເຄືອ ໝາກຂຽນເຄືອ (ຈີ່ຈັບດວງ)	<i>Kadsura heteroclitia</i> (Roxb.) Craib	Schisandraceae	ໝາກ, ລ່າ	ໜົວໄຂ່ຫຼັງ
57	ເຄືອ ແຮມ	<i>Coccinium fenestratum</i> (Goetgh.) Colebr.	Menispermaceae	ເຄືອ	ປົວທ້ອງຖອກ, ຂໍ້ໝາກເຫຼືອງ
58	ເຄືອ ໄລ່ຊ້າງກົມ (ເຄືອ ແດງຕ່ານ)	<i>Spatholobus harmandii</i> Gagnep.	Fabaceae	ເຄືອ	ທ້ອງຖອກ, ມະເຮັງລ່າໄສ້
59	ເອື້ອງຟ້າວ	<i>Goodyera procera</i> (Kor Gawl.) Hook.	Orchidaceae	ທັງໝົດ	ປະດົງຂໍ້

2. ພຶດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ບັນຊີ II ລວມມີ 119 ຊະນິດ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນຢາ ປະເພດຄຸ້ມຄອງ ທີ່ມີຄວາມຈຳກັດແຕ່ອາດຈະບໍ່ສູນພັນ, ເກີດຢູ່ໃນບາງທ້ອງຖິ່ນ, ເປັນທ່າແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າຮັບໃຊ້ພາຍໃນ, ສົ່ງອອກ ແລະ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ.

ລຳດັບ No	ຊື່ທ້ອງຖິ່ນ Lao Name	ຊື່ວິທະຍາສາດ Scientific Name	ຕະກຸນ Family	ພາກສ່ວນໃຊ້ Part used	ດຸນຍະໂຫຍດ Benefits
1	ຕົ້ນ ດອກເຫຼືອງ	<i>Polygala fallax</i> Hemsl.	Polygalaceae	ລ່າ, ຮາກ	ປົວໄຂ້, ປົວຕົບ
2	ຕົ້ນ ກັນຊາ	<i>Cannabis indica</i> L.	Cannabaceae	ໝົດຕົ້ນ	ລະງັບປະສາດ
3	ຕົ້ນ ດອກນາງຮິວ	<i>Pectellis susanna</i> (L.) Raf.	Orchidaceae	ທັງໝົດ	ປົວຕົບ
4	ເຄືອ ເຂົ້າມວກ	<i>Securidaca inappendiculata</i> Hassk.	Polygalaceae	ເຄືອ	ປາລະບານ, ປົວໜົວ
5	ເອື້ອງຫວານ	<i>Dendrobium aphyllum</i> (Roxb.) C. E. C. Fisch.	Orchidaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປະດົງຂໍ້, ໜົວ

6	ຕົ້ມ ກອງກະເລືອ	<i>Aphanamixis polystachya</i> (Wall.) R. Parker	Meliaceae	ລ່າ	ກະເພາະ
7	ຕົ້ມ ກາກົມ (ໝາກລົມໂຮງ)	<i>Stevulia foetida</i> L.	Mulvaceae	ລ່າ, ເປືອກ	ປັດກະເພາະ
8	ຕົ້ມ ກົວອິ່ມະ (ເດືອນສີ່ສາມ)	<i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae	ທັງໝົດ	ໜອງໃນ, ຂີ້ຫິດຂີ້ກາກ, ເປັນຫຼອຍ
9	ຕົ້ມ ກົງລະເດີນ	<i>Pieris fel-terrae</i> Lour.	Linderniaceae	ໜົດຕົ້ນ	ປ່າລຸງ
10	ຕົ້ມ ກຳລັງໝູ່າວ, ພະຍາຢາ	<i>Lumnaga scamdens</i> (Roxb.) Ham.	Rutaceae	ລ່າ, ຮາກ	ປ່າລຸງກຳລັງ
11	ຕົ້ມ ຂະບອມໝູ່ໂຊວງດ	<i>Rauwolfia tetraphylla</i> L.	Apocynaceae	ລ່າ	ຄວາມຕົ້ນ
12	ຕົ້ມ ຈິດຸ່	<i>Liriope muscari</i> (Decne.) L.H. Bailey	Asparagaceae	ຫົວ, ຮາກ	ບາດແຜຊ້າໃນ
13	ຕົ້ມ ສ່ອງປີ່າ	<i>Clausena harmandiana</i> (Pierre) Guillaumin	Rutaceae	ໃບ, ລ່າ	ແກ້ເລືອດເປັນພິດ, ລິດສະດວງ, ບວມ
14	ຕົ້ມ ສາລະນິດ	<i>Mentha arvensis</i> L.	Lamiaceae	ໜົດຕົ້ນ	ແກ້ວິນວຽນ
15	ຕົ້ມ ຊີໄຄຕົ້ມ	<i>Litsea cubeba</i> (Lour.) Pers.	Lauraceae	ລ່າ	ແກ້ຫວັດ, ໄຂ້ຂຶ້ນສະໜອງ
16	ຕົ້ມ ສົ້ມມ່	<i>Terminalia chebula</i> Retz.	Combretaceae	ລ່າ	ແກ້ທ້ອງຊູ
17	ຕົ້ມ ສົ້ມໂມງ	<i>Garcinia acutifolia</i> N. Robson	Clusiaceae	ໝາກ, ເປືອກ, ລ່າ	ລິດໄຂມັນ
18	ຕົ້ມ ຊຸ່ປາຫຼາດ	<i>Dianella ensifolia</i> (L.) DC.	Xanthorrhoeaceae	ຮາກ	ໄຂ້ຫຼົງອັກເສບ, ໄອ
19	ຕົ້ມ ດອກປີບ	<i>Mayodendron igneum</i> (Kurz) Kurz	Bignoniaceae	ດອກ, ລ່າ	ປິວຕັບ, ປິວຮາບ
20	ຕົ້ມ ດູກເດືອ (ທຸກຊະນິດ)	<i>Amorphophallus</i> spp.	Araceae	ຫົວ	ປິວໄຂ່ຍຸງ
21	ຕົ້ມ ບ້າວຍແມງງັນ	<i>Tacca plantaginea</i> (Hance.) Drenth.	Dioscoreaceae	ຫົວ	ບ່າລຸງ
22	ຕົ້ມ ນາວປ່າ, ຕົ້ມ ໝາກນາວນ້ຳ	<i>Paramignya hispida</i> P.	Rutaceae	ລ່າ	ແກ້ໄອ, ອາມິຕານ
23	ຕົ້ມ ນົມລາຊະສີ, ນົມງົວ	<i>Scleropyrum pentandrum</i> (Dennst.) Mabb.	Santalaceae	ລ່າ, ຮາກ	ບ່າລຸງແມ່ກຳ
24	ຕົ້ມ ບອນລາຍ	<i>Catadium bicolor</i> (Aiton) Vent.	Araceae	ຫົວ	ແກ້ອອກປານແດງ, ດຳ
25	ຕົ້ມ ປິຄົນ, ເພັຍຟານ	<i>Brucea javanica</i> (Blume) Merr	Simaroubaceae	ລ່າ, ຮາກ	ໄຂ້ຮ້ອນ
26	ຕົ້ມ ປະດົງແດງ	<i>Dalbergia bariensis</i> Pierre	Fabaceae	ເປືອກ	ປະດົງຂໍ້
27	ຕົ້ມ ປາກນົກ, ດອກແຫຼ້	<i>Desmodium canadense</i> (L.) DC.	Fabaceae	ລ່າ, ຮາກ	ປິວຕັບ
28	ຕົ້ມ ປີແກ້ວ (ແຮ່ມ)	<i>Cannabis sativa</i> L.	Cannabaceae	ໜົດຕົ້ນ	ລະງັບປະສາດ
29	ຕົ້ມ ຝາງແດງ	<i>Caesalpinia sappan</i> L.	Fabaceae	ແກນ, ລ່າ	ໄລ່ເລືອດ, ປ່າລຸງ
30	ຕົ້ມ ພວງໜອດແມວ (ຈີໂຕ້ຈິວ)	<i>Aesculus assamica</i> Griff.	Hippocastanaceae	ລ່າ, ໝາກ, ເປືອກ	ຕ່ານເຊື້ອບັກເຕຣຍ
31	ຕົ້ມ ຫົງຄີ, ພວງພິຂາວ ແລະ ແດງ	<i>Clerodendron japonicum</i> (Thunb.) Sweet	Lamiaceae	ລ່າ	ກະເພາ, ລົງຂາວ
32	ຕົ້ມ ມະຫາເມກ ແຫ້ງຄຳ	<i>Glycosmis trifoliata</i> (Blume) Spreng.	Rutaceae	ລ່າ, ຮາກ	ແກ້ພິດເປືອ
33	ຕົ້ມ ມຸ່ຍແດງ	<i>Dioecrescis erythroides</i> (Kurz) Tirveng.	Rubiaceae	ລ່າ	ປະດົງຂໍ້
34	ຕົ້ມ ມັນຕົ້ນຕ່ຳ	<i>Trichodesma calycosum</i> Collett & Hemsl.	Boraginaceae	ຮາກ	ເພີ່ມນ້ຳອະສຸຈິ
35	ຕົ້ມ ຍາຝິນ	<i>Papaver somniferum</i> L. var. <i>album</i> DC.	Papaveraceae	ນ້ຳຢາງ	ແກ້ປອດ
36	ຕົ້ມ ຫຍ້າໜອມ	<i>Stachys geobombayensis</i> C.Y. Wu	Lamiaceae	ໜົດຕົ້ນ	ບ່າລຸງສຸຂະພາບ
37	ຕົ້ມ ຫວ້າ	<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	ໝາກ, ລ່າ	ທ້ອງປິດ, ຄວາມຈຳເຊື້ອມ
38	ຕົ້ມ ຫາງໝາກອກ	<i>Uraria acutis</i> Schindl.	Fabaceae	ໜົດຕົ້ນ	ປິວຕັບ

39	ຕົ້ມ ຫາງໝາໄນ	<i>Utaria laqueonoides</i> (L.)	Fabaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວຕົ້ມ
40	ຕົ້ມ ໝາກອ່ອງບານ	<i>Sesphium affine</i> (Mast.) Piere	Mulvaceae	ໝາກ	ແກ້ໄຂ້ຍໃນ
41	ຕົ້ມ ໝາກເລິ່ງ, ໝາກລ່ວງ, ລື້ມ່ອງ	<i>Garcinia xanthochymus</i> Hook. f. ex T. Anderson	Clusiaceae	ໝາກ, ລ່າ	ລົດໄຂ້ມັນໃນເລືອດ
42	ຕົ້ມ ໄມ່ນແຜ່ນ	<i>Tacca chamoisieri</i> André	Dioscoreaceae	ຫົວ	ປົວກະເພາະ
43	ຕົ້ມ ໄຂ່ເນົາ (ຕົ້ມອອກ)	<i>Gardenia philastreii</i> Piere ex Pit.	Rubiaceae	ໝາກ, ລ່າ	ປົວກະເພາະ
44	ຕົ້ມ ບານຂາວ	<i>Syrax acuminatus</i> Pohl	Syracaceae	ລ່າ	ປົວໄຂ້
45	ຕົ້ມ ດອກແລ້	<i>Desmodium oblongum</i> Benth.	Fabaceae	ລ່າ, ຮາກ	ປົວຕົ້ມ
46	ເຄືອ ລະຄ່ານ	<i>Piper ribesoides</i> Wall.	piperaceae	ເຄືອ	ບ່າຈຸງ, ແກ້ບາດແຍກງ່າຍ
47	ເຄືອ ພາຍລິ່ງ	<i>Streptocaulon juvenes</i> (Lour.) Merr.	Apocynaceae	ເຄືອ	ແກ້ເຈັບຫຼັງ, ເຈັບແອວ
48	ເຄືອ ໝາກແລ້ບຊັ່ງ	<i>Uncaria macrophylla</i> Wall.	Rubiaceae	ເຄືອ	ປະດິງຂໍ້
49	ເຄືອ ເຜັດລັງຫານ	<i>Momordica angolensis</i> R.Fern.	Cucurbitaceae	ເຄືອ	ປົວເປົາຫວານ
50	ເຄືອ ເລັບມ້າງ	<i>Schefflera elliptica</i> (Blume) Harms	Araliaceae	ລ່າ, ເປືອກ	ປົວປະດິງຂໍ້, ບ່າຈຸງ
51	ເຄືອ ໂສມດັກຈິ່ງ	<i>Codonopsis affinis</i> Hook.f. & Thomson	Campanulaceae	ຫົວ	ບ່າຈຸງກໍາລັງ
52	ເຄືອ ພະທະຍະເລືອດ	<i>Afgekia filipes</i> (Dunn) R. Geesink	Fabaceae	ເຄືອ, ລ່າ	ບ່າຈຸງເລືອດ
53	ເຄືອ ອາຄບາ	<i>Afgekia mahidolae</i> B.L.Burt & Chemsir.	Fabaceae	ເຄືອ, ລ່າ	ບ່າຈຸງເລືອດ
54	ເຄືອ ໝາກແລ້ວຍ, ຍາງດໍາ, ບ້າຄາຍ	<i>Mucuna macrocarpa</i> Wall.	Fabaceae	ເຄືອ	ແກ້ພິດງາ
55	ເຄືອ ໝາວັ	<i>Rourea minor</i> (Gaertn.) Alston	Connaraceae	ເຄືອ	ປະດິງຂໍ້
56	ເຄືອ ແສງເບື້ອຍ	<i>Strychnos ovata</i> A. W. Hill	Loganiaceae	ເຄືອ	ແກ້ການຮິດຮັດກ້າມຊີ້ນ
57	ເຄືອ ແສງເບື້ອເຄືອ	<i>Strychnos angustiflora</i> Benth.	Loganiaceae	ເຄືອ	ແກ້ການຮິດຮັດກ້າມຊີ້ນ
58	ເຄືອ ຫົວບົວບົກ	<i>Stephania pierrei</i> Diels	Menispermaceae	ຫົວ	ບ່າຈຸງ, ອາຍຸບິນ, ລົດຄວາມອ້ອມ
59	ເຄືອ ລະມັງທອງສີ່ໃບ (ມັນຂາໄກ່ສີ່ໃບ)	<i>Codonopsis lanceolata</i> (Siebold & Zucc.) Benth.	Campanulaceae	ຫົວ	ບ່າຈຸງກໍາລັງ
60	ເຄືອ ລົ່ມໝາໄນ	<i>Rubia cordifolia</i> L.	Rubiaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວຫົວໄຂ້ຫຼັງ
61	ເຄືອ ຢານາງຊ້າງ	<i>Asparagus chochinensis</i> (Lour.) Merr.	Asparagaceae	ເຄືອ	ປົວປອດ, ລົງຂາວ
62	ເຄືອ ຢານາງແດງ	<i>Bauhinia strychnifolia</i> Craib	Fabaceae	ລ່າ, ເຄືອ	ກະເພາະ, ແກ້ເປືອ, ແກ້ພິດ
63	ເຄືອ ມ້ວຍຂາວ	<i>Gnetum scandens</i> Roxb.	Gnetaceae	ເຄືອ	ກະເພາະ
64	ເຄືອ ມ້ວຍແດງ	<i>Gnetum latifolium</i> Blume	Gnetaceae	ເຄືອ	ກະເພາະ
65	ເຄືອ ມັນຂາໄກ່ (ໝາກກິ່ນຖ້ວຍ)	<i>Codonopsis javanica</i> (Blume) Hook.f.	Campanulaceae	ຫົວ	ບ່າຈຸງກໍາລັງ
66	ເຄືອ ມັນຕົ້ນເຄືອ	<i>Pueraria alopecuroides</i> Craib	Fabaceae	ຫົວ	ເພີ່ມຮອກໂມນ, ບ່າຈຸງ
67	ເຄືອ ຕາກວາງ, ກ້າແພງເຈັດຊິ້ນ	<i>Salacia verrucosa</i> Wight.	Celastraceae	ລ່າ, ເຄືອ	ປະດິງຂໍ້, ກະເພາະ
68	ເຄືອ ມ້າເນັແດງ, ລາງຈິດແດງ	<i>Thunbergia coccinea</i> Wall.	Acanthaceae	ເຄືອ	ແກ້ພິດເປືອ
69	ເຄືອ ນົມໝູ	<i>Ficus foveolata</i> wall.	Moraceae	ເຄືອ	ບ່າຈຸງແມ່ກ້າ, ບ. າຈຸງກໍາລັງ
70	ເຄືອ ດູ່ທັງ	<i>Clitoria macrophylla</i> Benth.	Fabaceae	ຫົວ	ເຊີດຊູຫົວໃຈ

71	ດິອ ຈາບເດືອ	<i>Buna superba</i> Roxb	Leguminosae	ເດືອ	ເປັນສາກໄມ້, (ບ່າງ)
72	ດິອ ຊິວແຕງເບຍ, ດິອນຸງເທົາ	<i>Bauhinia pinnatifida</i> Vagmp	Fabaceae	ລ່າ, ເດືອ	ບ່າງຊະນິດ
73	ດິອ ຊິວລາວາລີລີ້ມ	<i>Bauhinia striobornata</i> K Larsen & S Larsen	Fabaceae	ລ່າ, ເດືອ	(ບ່າງ) ດິອນຸງ
74	ດິອ ຊິວລາວາລີລີ້ມ 32 ບາດີ	<i>Bauhinia integrifolia</i> Roxb.	Fabaceae	ລ່າ, ເດືອ	ປັດປະດັບ
75	ດິອ ຈາບເປັດ	<i>Lonchocarpus japonicus</i> Thunb.	Caprifoliaceae	ເດືອ	ປັດປະດັບ
76	ດິອ ທ່າລືມີດບ່າງໝາຍ	<i>Zizyphus catapocrenosa</i> Pierre	Rhamnaceae	ເດືອ	(ບ່າງ)
77	ດິອ ຈາບເດືອ	<i>Rourea apiculata</i> (G. Schellenb.) Jongkind	Connaraceae	ເດືອ	ບ່າງຊະນິດ
78	ດິອ ຄິ່ນໄມ້ເດືອ, ຄວາດຊີອາ	<i>Combretum latifolium</i> Blume	Combretaceae	ເດືອ	ປັດທ້ອງຖອກ, ຄິ່ນໄມ້ເດືອ
79	ດິອ ຄິ່ນໄມ້ (ບາດີ)	<i>Cynometra javanica</i> (Retz) Schult.	Poecynaceae	ທ້ອງຖິດ	ລັດປັດປະດັບ
80	ດິອ ຄິ່ນໄມ້ ບໍ່ເສັ້ນ	<i>Cynometra incolorata</i> (Lour.) Deene.	Poecynaceae	ທ້ອງຖິດ	ລັດປັດປະດັບ
81	ດິ່ນ ຕົກລິ້ນ	<i>Tournefortia succolanceum</i> (L.) Kuntze	Anacardiaceae	ໝິດດິ່ນ	ປັດປະດັບ, ໄຂ້, ດິ່ນ, ຕົກລິ້ນ
82	ດິ່ນ ຜັກຫອມ	<i>Cinnamomum alatum</i> Lukman.	Lauraceae	ເປືອກ	ແກ້ໜ້ອງຢິດ, ປັນດຽນ
83	ດິ່ນ ຜາມາງ	<i>Cinnamomum obtusifolium</i> Nees.	Lauraceae	ເປືອກ	ແກ້ໜ້ອງຢິດ, ປັນດຽນ
84	ດິ່ນ ຜັກຫອມ	<i>Cinnamomum aromaticum</i> Grab.	Lauraceae	ເປືອກ	ແກ້ໜ້ອງຢິດ, ປັນດຽນ
85	ດິ່ນ ຜັກລິດ	<i>Cinnamomum scortechinii</i> Gamble.	Lauraceae	ເປືອກ	ແກ້ໜ້ອງຢິດ, ປັນດຽນ
86	ດິ່ນ ຜາມາງກິ່ນ	<i>Ternstroemia nigrovenulosa</i> Pierre	Combretaceae	ເປືອກ, ລ່າ	ປັດທ້ອງຢິດ, ບ່າງຊະນິດ
87	ດິ່ນ ເລີມກິ່ນ	<i>Knaxia roxburghii</i> (Spreng.) M.A.Rau	Rubiaceae	ຫົວ	ບ່າງ
88	ດິ່ນ ເອົາໄມ້, ໄມ້ແປ່ແປ່	<i>Dracaena surculosa</i> Lindl.	Asparagaceae	ຮາກ	ບ່າງຊະນິດ
89	ດິ່ນ ອຽນດອນດົງ, ກໍາລັງຫຼາກອາ	<i>Garcinia nuntiasanii</i> Ngems. & Suddee	Clusiaceae	ລ່າ, ຮາກ	ບ່າງກໍາລັງ
90	ດິ່ນ ອ່ອນຂາມສວນ	<i>Derris robusta</i> (Roxb. ex DC.)	Fabaceae	ເປືອກ, ລ່າ	ແກ້ໄຂ
91	ດິ່ນ ມຸນຂາວ (ມຸນດອນ)	<i>Tamilhadia uliginosa</i> (Retz.) Tirveng. & Sastre	Rubiaceae	ລ່າ	ປັດປະດັບ
92	ດິ່ນ ປຶກບໍ່ກອງ (ອຽນດອນໂຫມ່)	<i>Eurycoma longifolia</i> Jack	Simaroubaceae	ລ່າ, ຮາກ	ບ່າງ, ໄຂ້ບຸງ, ບ່າງໂຫມ່
93	ດິ່ນ ລິ້ນໝາກໄມ	<i>Rubia akane</i> Nakai	Rubiaceae	ໝິດດິ່ນ	ປັດທ້ອງໄຂ້ຫຼັງ
94	ດິ່ນ ຕາກມີ	<i>Artocarpus lakoocha</i> Roxb.	Moraceae	ເປືອກ, ແກນລ່າ	ຂໍ້ແປ່ທ້ອງແປ
95	ດິ່ນ ຕາກແຜ່ນ	<i>Gleditsia australis</i> F.B.Forbes & Hemsl.	Fabaceae	ລ່າ, ເປືອກ	ແກ້ໜ້ອງ, ແກ້ໜ້ອງ, ກະເບາະ
96	ດິ່ນ ຕາກຂອງ, ຕາກປີງ, ຕາກຂີ້ແພ່	<i>Elaeocarpus griffithii</i> (Wight) A. Gray	Elaeocarpaceae	ໝາກ, ເປືອກ, ລ່າ	ກະເບາະ
97	ດິ່ນ ປອນທອງກ້າວ	<i>Galium elegans</i> Wall. ex Roxb.	Rubiaceae	ຮາກ	ບ່າງກໍາລັງ
98	ດິ່ນ ຂົນປະທາ, ດວງດົງ	<i>Gloriosa superba</i> L.	Colchicaceae	ຫົວ	ລົງຂາວ, ເປັນປຸກປັອ
99	ດິ່ນ ປິດປີໝາງ	<i>Plumbago indica</i> L.	Plumbaginaceae	ຮາກ	ໄລ່ເລືອດ, ບ່າງ
100	ດິ່ນ ບໍາກັງດໍາ	<i>Pistacia weinmannifolia</i> J. Poiss. ex Franch.	Anacardiaceae	ໃບ, ລ່າ	ບ່າງ, ແກ້ໜ້ອງແທງໃບ
101	ດິ່ນ ບາງຮິ້ວ	<i>Peristylus constrictus</i> (Lindl.) Lindl.	Orchidaceae	ໝິດດິ່ນ	ປັດດິ່ນ
102	ດິ່ນ ດອກປີງດິ່ນ	<i>Bletilla striata</i> (Thunb.) Rehb.f.	Orchidaceae	ຫົວ	ແກ້ໜ້ອງຂີ້ຟ້າ

103	ຕົ້ມ ດຳລັງ (ໄຜ່ຕົ້ມດຳລັງ)	<i>Ecklonia shawi</i> (Lecomte) Neuling	Thymelaeaceae	ຫົວ	ແກ່ງກັດ, ເຕ້ມກຳຍາງ
104	ຕົ້ມ ຕາດີ່	<i>Sidaea chinensis</i> L.	Celastraceae	ຮາກ	ປ່າປະບາຍ, ມະເພາະ
105	ຕົ້ມ ສາໂຄກ	<i>Sarcocolla exiguiflora</i> Ham. Ex D. Don	Gentianaceae	ຫົວໄກ່	ປັດປັດ
106	ຕົ້ມ ບິນາຍາມ	<i>Toona sinensis</i> (Huss.) M. Roem.	Meliaceae	ລ່າ	ໄຜ່ຕົ້ມ ອອກຄຸມ
107	ຕົ້ມ ອອກຄຸມ	<i>Rhododendron mouliatense</i> Hook.	Ericaceae	ລ່າ	ຍາງວິທະຍາ
108	ຕົ້ມ ລ່າງວຽງ	<i>Ochona integrifolia</i> (Lour.) Merr.	Ochnaceae	ລ່າ, ຮາກ	ບ່າງເລືອດ, ແມ່ກຳ
109	ຕົ້ມ ລ່າງວຽງ	<i>Cinnamomum cassia</i> BL.	Lauraceae	ລ່າ, ເປືອກ	ແກ່ງກັດ, ອິນດຽນ
110	ຕົ້ມ ຈິນໄດເລງໂສຍ	<i>Dracaena cochinchinensis</i> (Lour.) S.C. Chen	Asparagaceae	ແກນ	ບ່າງເລືອດ, ຟອກເລືອດ
111	ຕົ້ມ ຈິນໄດເລງໂສຍ	<i>Dracaena cambodiana</i> P.	Asparagaceae	ແກນ	ບ່າງເລືອດ, ຟອກເລືອດ
112	ຕົ້ມ ຈວງຫອມ	<i>Cinnamomum tonkinense</i> (Lecomte) A. Chev.	Lauraceae	ເປືອກ	ແກ່ງກັດ, ອິນດຽນ
113	ຕົ້ມ ຂົນລະຈວງ	<i>Melicope acedens</i> (Blume) T.G. Hartley	Rutaceae	ລ່າ, ເປືອກ	ແກ່ງກັດ, ປັດປັດ
114	ຕົ້ມ ກຳລັງບຳກຳ (ຊີໂບ)	<i>Chloranthus fortunei</i> (A. Gray) Solms	Chloranthaceae	ຫົວ	ບ່າງ, ແກ່ງກັດ
115	ຕົ້ມ ກຳລັງບຳກຳນ້ອຍ	<i>Sarcandra glabra</i> (Thunb.) Nakai	Chloranthaceae	ຫົວ	ບ່າງກຳລັງ
116	ຕົ້ມ ກະກ່ອມ	<i>Mitragyna speciosa</i> (Korth.) Havil.	Rubiaceae	ໃບ, ລ່າ	ລະງັບປະສາດ
117	ຕົ້ມ ກະກ່ອຍ	<i>Ficus subincisa</i> Buch.-Ham. ex Sm.	Moraceae	ລ່າ	ບ່າງແມ່ກຳ
118	ຕົ້ມ ກຸນນາງອ້ອ	<i>Platynerium wallichii</i> Hook.	Polypodiaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປັດຕົ້ນ, ມະເຮັງ
119	ຕົ້ມ ກຸນນາວາ	<i>Asplenium nidus</i> L.	Aspleniaceae	ລ່າ, ຮາກ	ປັດປອດ, ມະເຮັງ

3. ພຶດ ແລະ ຕົ້ມໄມ້ເປັນຢາ ບັນຊີ III ລວມມີ 88 ຊະນິດ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນຢາ ປະເພດທົ່ວໄປທີ່ ສາມາດມີໃນທຳມະຊາດຢ່າງກ້ອງຂອງ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ໃນການສູນພັນ, ສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ, ມີຄວາມສຳຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສົ່ງເສີມລ້ອມ ແລະ ການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ.

ລຳດັບ No	ຊື່ທ້ອງຖິ່ນ Local name	ຊື່ວິທະຍາສາດ Scientific Name	ຕະກຸນ Family	ພາກສ່ວນໃຊ້ Part used	ຄຸນປະໂຫຍດ Benefits
1	ຕົ້ມ ຮົ່ງຮວມກຳ (ສະແລນກຳ)	<i>Acorus calamus</i> L.	Acoraceae	ຮາກ	ບ່າງ, ຫົວໃຈ
2	ຕົ້ມ ຫຍ້າແມ່ກອມ	<i>Chrysopogon zizanioides</i> (L.) Roberty	Poaceae	ທັງໝົດ	ແກ່ງກັດ, ອິນດຽນ
3	ເຄືອ ໝາກແຄ່ນ	<i>Zanthoxylum nitidum</i> (Roxb.) DC.	Rutaceae	ໝົດເຄືອ	ປັດແຂ້ວແມງ
4	ຕົ້ມ ໝອກບ່າຍ	<i>Drosera acalis</i> L.f.	Droseraceae	ທັງໝົດ	ແກ່ງກັດ, ໄຂ້ຮ້ອນ
5	ຕົ້ມ ກະຊະຍຂາວ	<i>Boesenbergia rotunda</i> (L.) Mansf.	Zingiberaceae	ຫົວ	ແກ່ງກັດ, ແກ່ງກັດ
6	ຕົ້ມ ກະຊະຍດຳ	<i>Kaempferia parviflora</i> Wall. ex Baker	Zingiberaceae	ຫົວ	ກະເພາະ, ບ່າງ
7	ຕົ້ມ ກາບປີນ້ອຍແດງ	<i>Tradescantia zebryna</i> Bosse	Commelinaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປັດປະດິງຂີ້
8	ຕົ້ມ ກົມກົວຍ, ຕົ້ມຈຳກັງງ	<i>Ardisia crispa</i> (Thunb.) A. DC.	Primulaceae	ຫົວ	ປັດຕົ້ນ

9	ຕົ້ນ ຂາມປ້ອມ	<i>Phyllanthus emblica</i> L.	Phyllanthaceae	ໝາກ, ລ່າ, ສາກ	ຄວາມຕົ້ນຫຼັງ, ແກ້ໄຍ
10	ຕົ້ນ ດົ່ມແຂ້ວມີກຳແມ່	<i>Lasiacanthus lucidus</i> Blume	Rubiaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວລົງຂາວ, ບ່າຈຸງ
11	ຕົ້ນ ດົ່ມແຂ້ວມີກຳຜູ້	<i>Lasiacanthus chrysoneurus</i> (Korth.) Miq.	Rubiaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວລົງຂາວ, ບ່າຈຸງ
12	ຕົ້ນ ຈື່ງລຳ	<i>Bombax ceiba</i> L.	Malvaceae	ຄອກ, ລ່າ	ບ່າຈຸງ
13	ຕົ້ນ ຈີນາມນ້ອມຜູ້ (ຕົ້ນ ກະສ່າຍຈາມ)	<i>Adenosma indianum</i> (Lour.) Merr.	Plantaginaceae	ໝົດຕົ້ນ	ແກ້ຜິນວຽນ, ບ່າຈຸງຕົ້ນ
14	ຕົ້ນ ຈີນາມນ້ອມແມ່	<i>Adenosma bracteosum</i> Bon.	Plantaginaceae	ໝົດຕົ້ນ	ບ່າຈຸງຕົ້ນ
15	ຕົ້ນ ດອກຊ້ອນ	<i>Gardenia jasminoides</i> J.Ellis	Rubiaceae	ຄອກ, ລ່າ	ກະເພາະ
16	ຕົ້ນ ດອກນາມຂາວ	<i>Bauhinia acuminata</i> L.	Fabaceae	ຄອກ, ລ່າ	ປົວກະເພາະ
17	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງນຶ່ງ ສາກດ່າ	<i>Ardisia quinquegona</i> Blume	Primulaceae	ລ່າ, ສາກ	ປົວຕັບ
18	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງນ້ອຍ	<i>Ardisia pusilla</i> A. DC.	Primulaceae	ລ່າ, ສາກ	ປົວຕັບ
19	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງເຕັຍ	<i>Ardisia primulifolia</i> Gardner & Champ.	Primulaceae	ລ່າ	ປົວຕັບ
20	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງເຕັຍແດງປົວ	<i>Ardisia aberrans</i> E.Walker) C.T.Wu	Primulaceae	ລ່າ, ສາກ	ປົວຕັບ
21	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງນຶ່ງ	<i>Ardisia crenata</i> Sims	Primulaceae	ລ່າ	ໄຂ້ຮ້ອນ, ບ່າຈຸງ
22	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງອົບ	<i>Ardisia graciliflora</i> Pit.	Primulaceae	ລ່າ	ໄຂ້ຮ້ອນ
23	ຕົ້ນ ຕີນຈື່ງເຕັຍໃບຍາວ	<i>Ardisia sanguinolenta</i> Blume	Primulaceae	ລ່າ, ສາກ	ປົວຕັບ
24	ຕົ້ນ ຕີນເປັດ	<i>Alstonia scholaris</i> (L.) R. Br.	Apocynaceae	ລ່າ	ປົວໄຂ້, ບາດແພ, ລົງຂາວ
25	ຕົ້ນ ບົບນ້ຳງື່ງ	<i>Phlogacanthus pulcherrimus</i> T.Anderson	Acanthaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວໄຂ້ຮ້ອນ, ບ່າຈຸງ
26	ຕົ້ນ ບົບກະທົງ	<i>Vernonia amygdalina</i> Delile	Compositae	ໃບ, ລ່າ	ລົດນ້ຳຕານໃນເລືອດ
27	ຕົ້ນ ບົວເລືອດ	<i>Eleutherine bulbosa</i> (Mill.) Urb.	Iridaceae	ຫົວ	ກະເພາະ, ບາດແພ
28	ຕົ້ນ ບົດປີຂາວ	<i>Plumbago zeylanica</i> L.	Plumbaginaceae	ສາກ	ໄລ່ເລືອດ, ບ່າຈຸງ
29	ຕົ້ນ ບົດຕາະ	<i>Barleria prionitis</i> L.	Acanthaceae	ທັງໝົດ	ປົວປີ, ຕ້ານເຊື້ອ
30	ຕົ້ນ ບົດອອງ	<i>Phoebe tavoyana</i> (Meisn.) Hook. f.	Lauraceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວຕັບ
31	ຕົ້ນ ຜັກຄາວທອງ	<i>Houttuynia cordata</i> Thunb.	Saururaceae	ໝົດຕົ້ນ	ແກ້ໄຂ້ຮ້ອນ, ໄອ
32	ຕົ້ນ ຜັກຊີປ່າແປກ (ຊີຄັງ)	<i>Seseli mairei</i> H. Wolff	Apiaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວແຂ້ວແມງ
33	ຕົ້ນ ພຸງໝູ	<i>Gmelina philippensis</i> Cham.	Lamiaceae	ລ່າ	ລ່າໄສ້ອັກເສບ
34	ຕົ້ນ ມຸກເຕັຍ	<i>Holarrhaena curtisii</i> GambleE-King.	Apocynaceae	ລ່າ	ປົວທ້ອງປິດ
35	ຕົ້ນ ມຸກໃຫຍ່	<i>Holarrhaena antidysenterica</i> Wall.	Apocynaceae	ລ່າ	ປົວທ້ອງປິດ
36	ຕົ້ນ ລາຊາປິ	<i>Andrographis paniculata</i> (Burm.f.) Nees	Acanthaceae	ໝົດຕົ້ນ	ບ່າຈຸງກຳລັງ, ໄຂ້, ຫວັດ
37	ຕົ້ນ ຫ້ອມຊ້າງ	<i>Phlogacanthus curvislorus</i> (Wall.) Nees	Acanthaceae	ລ່າ	ປົວໄຂ້ມາລາເຮັຍ
38	ຕົ້ນ ຫຍ້າລິໄພ	<i>Centotheca lappacea</i> (L.) Desv.	Poaceae	ໝົດຕົ້ນ	ແກ້ເຈັບຫລັງເຈັບແອວ
39	ຕົ້ນ ຫຍ້າໜອນໜ່າຍ	<i>Tadehagi triquetrum</i> (L.) H. Ohashi	Fabaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວຕັບ
40	ຕົ້ນ ຫຍ້າເອີ້ນປິດ	<i>Plantago major</i> L.	Plantaginaceae	ໝົດຕົ້ນ	ປົວບາດແພ, ຕໍ່ເສັ້ນເອີ້ນ

41	ຕົ້ມ ສ່ວນບາງຄ່າ	<i>Curcuma atamancua</i> Salisb.	Zingiberaceae	ຜົວ	ປອກເພາະ
42	ຕົ້ມ ສ່ວນເປົ້າເປັນແດງ	<i>Curcuma phaeorrhizis</i> Valetou	Zingiberaceae	ຜົວ	ປອກເພາະ
43	ຕົ້ມ ສ່ວນແປງແປງ	<i>Kaempferia galanga</i> L.	Zingiberaceae	ຜົວ	ປອກເພາະ
44	ຕົ້ມ ສ່ວນເຫຼັດດຽວ	<i>Curcuma xanthorrhiza</i> Robx.	Zingiberaceae	ຜົວ	ປົວລົງເຂາ, ມັດຈຸກ
45	ຕົ້ມ ສ່ວນໃຈເຈົ້າ	<i>Curcuma zedoaria</i> (Christm.)	Zingiberaceae	ຜົວ	ປົວບາດແຍກເພາະ
46	ຕົ້ມ ຫາດສາຍນິບໂອຍ	<i>Artemisia annua</i> L.	Compositae	ໝົດຕົ້ມ	ປົວໄຂ້ຍຸງ
47	ຕົ້ມ ຫາດຄໍາ (ຈັງຈິດ)	<i>Veronica volkammeriaefolia</i> DC.	Compositae	ໝົດຕົ້ມ	ແກ້ເປືອ, ແກ້ພິດ
48	ຕົ້ມ ຫາດຂໍ້ອຍ	<i>Leonurus japonicus</i> Houtt	Lamiaceae	ໝົດຕົ້ມ	ດັດສະເໜີເອຍປະຈຳເດືອນ
49	ຕົ້ມ ຫາດແສງ	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	Compositae	ໝົດຕົ້ມ	ແກ້ວິນວຽນ, ເຈັບຫົວ
50	ຕົ້ມ ຫາດເຕັດປ່າ	<i>Dicliptera chinensis</i> (L.) Juss.	Acanthaceae	ທັງໝົດ	ກະເພາະ, ບ່າຈຸງ
51	ຕົ້ມ ຫາດເໝົ້າ, ສ່ວນນ້ຳ, ຊາໂດກ	<i>Suaravia napaulensis</i> DC.	Actinidiaceae	ໝາກ, ເປືອກ	ແກ້ແຕ່ຄ້າງ
52	ຕົ້ມ ຫົ່ຫອມ	<i>Litsea glutinosa</i> (Lour.) C.B.Rob.	Lauraceae	ໃບ, ລ່າ	ປົວຕັບ
53	ຕົ້ມ ຂໍ້ອຍຊ້າງ	<i>Heteropanax fragrans</i> (Roxb.) Seem.	Araliaceae	ລ່າ	ແກ້ພິດ
54	ຕົ້ມ ຊັງແຮ້ງ	<i>Stereospermum chelonoides</i> (L.f.) DC.	Bignoniaceae	ລ່າ	ປົວຕັບ, ປົວຮາມ
55	ຕົ້ມ ຕາດສະໜາ	<i>Aquilaria crassna</i> Pierre ex Lecomte	Thymelaeaceae	ລ່າ	ປົວຫົວໄຂ້ຍຸງ
56	ຕົ້ມ ເລັມມິນາງໝາມ	<i>Kalopanax septemlobus</i> (Thunb.) Koidz.	Araliaceae	ທັງໝົດ	ປົວເສັ້ນປະສາດ
57	ຕົ້ມ ຍໍ (ບຸກຊະນິດ)	<i>Morinda</i> spp.	Rubiaceae	ໝາກ, ລ່າ, ຮາກ	ຄວາມດັນເລືອດ
58	ຕົ້ມ ໄຊມັກແອນ, ກົວລິເຊັງ	<i>Talinum paniculatum</i> (Jacq.) Gaertn.	Talinaceae	ຫົວ	ບ່າລຸງກຳລັງ
59	ຕົ້ມ ພິມານ	<i>Acacia harmandiana</i> (Pierre) Gagnep.	Fabaceae	ລ່າ, ຮາກ	ປົວຕັບ, ປົວຮາມ
60	ຕົ້ມ ຈັນຍານ	<i>Illicium griffithii</i> Hook. et Thoms.	Schisandraceae	ໝາກ	ແກ້ພິດ, ທ້ອງປິ່ງ
61	ເຄືອ ງຸຂຽວ	<i>Scindapsus hederaceus</i> Miq	Araceae	ເຄືອ	ປົວປະດິງ
62	ເຄືອ ພິພ່ວນ (ກະໄດ້ນພວງ)	<i>Artabotrys harmandii</i> Finet & Gagnep.	Annoaceae	ເຄືອ	ປົວປະດິງຂຸ່, ປົວປອດ
63	ເຄືອ ມັນແກນ	<i>Dioscorea oppositifolia</i> L.	Dioscoreaceae	ຫົວ	ບ່າຈຸງ
64	ເຄືອ ປານາງ	<i>Limacia triandra</i> Miets.	Menispermaceae	ເຄືອ	ແກ້ໄຂ້ຮ້ອນ, ແກ້ພິດ
65	ເຄືອ ຫນ້າມຸງກະຕ່າຍ	<i>Hedyotis capitellata</i> Wall. ex G. Don	Rubiaceae	ໝົດຕົ້ມ	ກະເພາະອັກເສບ
66	ເຄືອ ຫວາຍສະນອຍ (ລິນມັງກອນ)	<i>Pothos chinensis</i> (Raf.) Merr.	Araceae	ເຄືອ	ບ່າຈຸງ, ປົວຫົດ, ເຈັບແອວ
67	ເຄືອ ຫາກນ້ຳມັນ	<i>Plukenetia volubilis</i> L.	Euphorbiaceae	ໝາກ	ເປົ້າຫວານ, ບ່າຈຸງ
68	ເຄືອ ຫນ້ອຍ	<i>Cyclea barbata</i> Miers.	Menispermaceae	ໃບ, ຮາກ	ແກ້ໄຂ້ຮ້ອນ, ແກ້ພິດ
69	ເຄືອ ເຂົ້າອໍ່	<i>Tinospora crispa</i> (L.) Hook. f. & Thompson	Menispermaceae	ເຄືອ	ບ່າຈຸງ, ໄຂ້ຍຸງ
70	ເຄືອ ເລັມແມວ	<i>Ziziphus oenopolia</i> (L.) Mill.	Rhamnaceae	ເຄືອ	ກະເພາະ
71	ເຄືອ ເອັມອ່ອນ	<i>Cryptolepis dubia</i> (Burm.f.) M.R.Almeida	Apocynaceae	ເຄືອ	ເປັຍລ່ອຍ
72	ເຄືອ ແສນພັນ	<i>Bauhinia bassacensis</i> Gagnep.	Fabaceae	ເຄືອ	ກະເພາະ, ທ້ອງປິດ

73	ເຄືອ ສາກເຂົ້າຈີ່	<i>Strophanthus divaricatus</i> (Lour.) Hook.	Apocynaceae	ເຄືອ	ປົວຫົວ ໃຈອ່ອນເພຍ
74	ເຄືອ ສາກເຕກ	<i>Celastrus aculeatus</i> Merr.	Celastraceae	ເຄືອ	ປະດິງ, ກະເພາະ
75	ຕົ້ນ ສ່ຳອາວ	<i>Pterocarpum semisagittatum</i> Ham.	Sterculiaceae	ລ່າ, ເປືອກ	ປົວປະດິງຂໍ້
76	ຕົ້ນ ສາກແຫ່ງໃບດຽວ	<i>Aspidistra tonkinensis</i> Gagn.	Asparagaceae	ໝາກ	ປົວມິດລຸກອັກເສຍ
77	ຕົ້ນ ຮາວເລືອດໃບໃຫຍ່	<i>Knema furfuracea</i> (Hook. f. & Thomson) Warb.	Myristicaceae	ລ່າ, ນ້ຳຢາງ	ແກ້ທ້ອງປິດ, ທ້ອງຖອກ
78	ຕົ້ນ ເຂົ້າຫຼາມດົງ	<i>Gomothalamus repevenis</i> Picrre ex Finet.	Annonaceae	ລ່າ	ປົວປະດິງ, ບຳລຸງແມ່ກຳ
79	ຕົ້ນ ເຄືອວ່າ	<i>Ficus auriculata</i> Lour.	Moraceae	ໝາກ, ລ່າ	ບຳລຸງແມ່ກຳ
80	ຕົ້ນ ເປືອນເລືອດ	<i>Terminalia corticosa</i> Pierre ex Lanessan	Combretaceae	ລ່າ	ປົວເປົາຫວານ
81	ຕົ້ນ ເລືອດມ້າ (ກະທຸ້ມເລືອດ)	<i>Kaemia globularia</i> (Lam.) Warb.	Myristicaceae	ລ່າ, ນ້ຳຢາງ	ບຳລຸງເລືອດ
82	ຕົ້ນ ເລັ່ມມົນງາງ	<i>Macropanax undulatus</i> (Wall. ex G. Don) Seem.	Araliaceae	ເຄືອ, ເປືອກ	ປົວເສັ້ນປະສາດ
83	ຕົ້ນ ເລັ່ມມົນງາງຕົ້ນ (ຕີນນົກ)	<i>Schefflera leucantha</i> R. Vig.	Araliaceae	ລ່າ	ປົວເສັ້ນປະສາດ
84	ຕົ້ນ ແຫນ	<i>Terminalia actinophylla</i> Mart.	Combretaceae	ລ່າ	ປົວຕັບ, ປົວຮານ
85	ຖົ່ວເຮືອດ (ກາສາມປີກ)	<i>Flemingia lineata</i> (L.) Aiton	Fabaceae	ທັງໝົດ	ປົວຕັບ
86	ເຄືອ ກູ່ຫ້າ (ໝາມສະລິວ)	<i>Toddalia asiatica</i> (L.) Lam.	Rutaceae	ເຄືອ	ປົວຫົດ, ເສັ້ນປະສາດ
87	ເຄືອ ສະລິ່ນີ	<i>Piper retrofractum</i> Vahl	Piperaceae	ໝາກ	ບຳລຸງ, ແກ້ບາດແຍທາງໃນ
88	ເຄືອ ນົມຈົ່ວ	<i>Sitoxis suaveolens</i> (Roxburgh) Pierre	Capparaceae	ເຄືອ	ບຳລຸງແມ່ກຳ

ມາດຕາ 2 ມອບໃຫ້ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ເປັນໃຈກາງໃນການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 3 ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນທີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ປອ.ດຣ. ບຸນແຝງ ພູມມະໄລສິດ